

IV RESPUBLIKINIS EXLIBRISŲ KONKURSAS

ORGANIZATORIUS
2013 m. Kaunas
Lietuvos Dailės Ugdytojų Draugija
Kauno kolegija

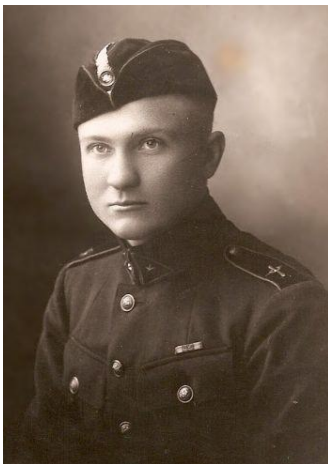
TIKSLAI

- Ugdyti jautrumą menui;
- Pristatyti vaikų ir paauglių kūrybą;
- Populiarinti meno ir istorijos žinias, žymių asmenybių biografijas;
- Skatinti dailės mokytojų ir mokinių bendradarbiavimą;
- Pasidalinti menine, metodine ir estetine patirtimi.

TEMA. „TRANSATLANTINIS SKRYDIS 1933 – 2013“

2013 m. – sukanka 80 metų, kai 1933 metais Steponas Darius ir Stasys Girėnas lėktuvu „LITUANICA“ perskrido Atlanto vandenyną.

2013 metais LDUD skelbia Respublikinį ekslibrisų konkursą ir kviečia Lietuvos moksleivius ir mokytojus pasigilinti į dviejų žymių Lietuvos lakūnų – Stepono Dariaus ir Stasio Girėno – gyvenimus ir atliktą pasaulinės reikšmės žygdarbį minint 80-ąsias įvykio metines.

Dariaus ir Girėno skrydžio sukaktis – išskirtinė. Šis istorinis įvykis išgarsintas analogų neturinčiu mastu, tarytum įsmelktas į lietuvių genus. Jo atminties ženklų įamžinta galybė, tik nepasistūmėta pažinimo link: Dariaus ir Girėno istorija vis dar kaupina mįslių, paslapčių, nutylėjimų.

Lituanica – lietuvių Stepono Dariaus ir Stasio Girėno valdomas eksperimentinis lėktuvas, 1933 m. sėkmingai perskridęs Atlanto vandenyną ir neaiškiomis aplinkybėmis sudužęs, iki galutinio tikslo (Kauno) belikus mažiau kaip dešimtadaliui kelio.

Kad ir kaip būtų, dviejų Lietuvos lakūnų žūtis buvo ne pralaimėjimas, o pergalė. S.Dariaus ir S.Girėno žygis įkvėpė ne vieną lietuvių kartą, dar ir šiandien prisimenančią jų testamente parašytus žodžius: „Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus - pastos mums kelią į Jaunąją Lietuvą ir pasaulis LITUANICĄ pas save, - tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekviestų Tavęs į Didįjį Teismą.“

Pasaulinėje aviacijos istorijoje S. Dariaus ir S. Girėno skrydis reikšmingas tuo, kad nenusileidę išbuvo ore 37 val. 11 min., nuskridę (iki katastrofos vietos) 6411 kilometrų. Tai buvo antrasis tuo metu skrydžio be nusileidimo rezultatas pasaulyje.

Blogomis oro sąlygomis, be radijo ryšio, be autopiloto, be parašiotų skrido tiksliau, negu kitų tautų lakūnai, aprūpinti visomis moderniausiomis navigacijos priemonėmis. Jų skrydis – vienas tiksliausių aviacijos istorijoje. Šiuo skrydžiu buvo atvertas kelias oro paštui tarp Amerikos ir Europos žemynų. Lakūnų žygis, jų tragiška mirtis tapo daugelio poetų, rašytojų, dailininkų, skulptorių, muzikų įkvėpimo šaltiniu.

- S. Darius ir S. Girėnas po mirties apdovanoti: Vyčio Kryžiaus V laipsnio ordinu, Šaulių sąjungos žvaigžde ir Lietuvos skautų ordinu.
- Lietuvos paštas išleido S. Dariaus ir S. Girėno pašto ženklų seriją.
- S. Dariaus gimtinė Rubiškė pavadinta Dariaus kaimu.
- Viršukalnės Pietvakarių Pamyre pavadintos Lituanikos bei Dariaus ir Girėno vardu.
- Pastatyti paminklai: Kuhdamm (1936 m., dab. Psczelnik, Lenkija), Čikagoje (1935 m.), Niujorke (1958 m.), Beverli Šore (1971 m.), Kaune (1993 m.).
- Vokiečių okupacijos metais (1943 m.) lietuvių skulptorius Bronius Pundzius iškalė Puntuko akmenyje Anykščių šilėlyje lakūnų bareljefus ir dalį testamentinio teksto.
- 1958 m. dabartinio Karo muziejaus patalpose atidaryta transatlantinio skrydžio ekspozicija. Muziejuje saugomi lakūnų balso įrašai ir filmuota medžiaga, kurią perdavė LNK.
- Jubiliejiniiais 1983 m. režisierius Robertas Verba sukūrė dokumentinį filmą „Lituanikos sparnai“, Raimondas Vabalas – meninį filmą „Skrydis per Atlantą“.
- Įvairių eksponatų turi Žemaičių dailės muziejus (Plungėje).
- Šio skrydžio garbei veikia restoranas „Lituanica“ Bektone, (Londone)
- 2010 m. liepą – lapkritį „Expo 2010“ parodoje buvo eksponuota legendinio lėktuvo „Lituanica“ kopija. Prieš 77 m. Atlantą perskridusio lėktuvo modelis buvo sumontuotas ir pakabintas Lietuvos Respublikos paviljone. Sumažinta (1:4) S.Dariaus ir S.Girėno „Lituanica“ (sparnų ilgis – 4 m, korpuso – apie 2 m, o svoris – apie 60 kg) sukūrė žinomas lakūnas – konstruktorius Vladas Kensgaila. Tai – trečioji legendinio lėktuvo replika: pirmąją V. Kensgaila sukūrė Raimondo Vabalo režisuotam 1983 metų filmui „Skrydis per Atlantą“, antroji 1:2 replika kabo Vilniaus oro uoste, o ši „Lituanicos“ kopija po eksponavimo Lietuvos paviljone Šanchajuje buvo nugabenta į Londoną ir instaliuota lietuvių restorane „Lituanica“.
- Sukurtas pirmasis lietuviškas dirbtinis palydovas LituanicaSAT 1

Šaltiniai, literatūra:

- <http://www.micheloud.com/FXM/Flying/f/enduranc.htm> Lituanica.
- Visuotinė lietuvių enciklopedija, T. XIII (Leo-Magazyn). – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008. 480 psl.
- Jonas Balčiūnas „Lėktuvai, lakūnai, žygdarbiai“. Leidimas 1975 m. 111 puslapis.
- Lituanicos skrydis (sud. Jonas Vaičėnionis). – K.: Šviesa, 2006. – 72 p.: iliustr. – ISBN 5-430-04532-2
- „Lituanikos“ skrydžio relikvijos VDKM rinkiniuose (sud. Dalė Naujalienė). – V.: Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, 2008. – 72 p.: iliustr. – ISBN 978-9986-738-93-0

KONKURSO DALYVIŲ AMŽIUS

Vaikai ir jaunuoliai nuo 5 iki 21 metų.

Amžiaus grupės: iki 7 metų, 8-11 metų, 12-15 metų, 16-21 metų.

KONKURSO SĄLYGOS

Kviečiame dailės mokytojus su savo mokiniais dalyvauti konkurse. Dailės mokytojai organizuoja ekslibrisų konkursą savo mokyklose. Kiekviena mokykla savo nuožiūra atrenka ir deleguoja du autorius į respublikinį konkursą - parodą.

Ekslibrisuose būtinas įrašas – LDUD. EX LIBRIS ir kam skirtas (sukurtas) ekslibrisas.
Šiuo atveju:

S.DARIUS IR S.GIRĖNAS –LITUANICA- 80 METŲ

Ilgiausia kraštinė 14 cm.

Kartu su savo mokiniais respublikiniame renginyje dalyvauja ir dailės mokytojas. Jis pateikia konkursui savo ir dviejų mokinių sukurtus ekslibrisus (po 2 autorinius atspaudus). Kiekvieno atspaudu nugarinėje pusėje aiškiai pieštuku spausdintinėmis raidėmis užrašomas autoriaus vardas, pavardė, sukūrimo metai. Atskirai kortelėje pateikiami duomenys parodai ir katalogui (kortelė pridedama 1 Priede).

DARBŲ PRISTATYMO PASKUTINIS TERMINAS - 2013 m. gruodžio 13 d.

Ekslibrisus konkursui siųsti adresu:

**Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menų fakultetas,
A.Mackevičiaus g. 27, LT – 44259, Kaunas
Ekslibrisų konkursui**

Paroda ir nugalėtojų apdovanojimas įvyks 2014 metų vasario mėnesį.

VISI APDOVANOTŲ DARBŲ AUTORIAI BUS INFORMUOTI RAŠTU, TELEFONU AR ELEKTRONINIŲ LAIŠKŲ IR PAKVIESTI Į BAIGIAMĄJĄ ŠVENTĘ.

VERTINIMAS

Komisija vertins kiekvieno mokytojo ir jo mokinio sukurtus ekslibrisus.

Parodai ir apdovanojimams bus pateikti tik šiuos nuostatus atitinkantys ekslibrisai.

Numatoma išleisti spausdintą arba skaitmeninį ekslibrisų parodos katalogą.

Meniškesnių ekslibrisų autoriai bus apdovanoti LDUD diplomais ir parodos katalogu, dovanomis.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Ekslibrisai lieka konkurso organizatoriams – Lietuvos dailės ugdytojų draugijai.

Organizatoriai pasilieka teisę publikuoti konkursui pateiktus ekslibrisus nemokamai.

Konkursinių darbų paroda bus atidaryta Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menų fakulteto salėje 2014 m. vasario mėnesį.

Papildoma informacija teikiama: tel. 861141734, el. p. sigita.sauleniene@go.kauko.lt arba ramune.maculeviciute@go.kauko.lt

Linkime kūrybinės sėkmės ir laukiame Jūsų ekslibrisų.

1 Priedas:

Kortelės pavyzdys

Respublikinis ekslibrisų konkursas „Mokytojas ir mokinys“		
autoriaus vardas		
pavardė		
gimimo metai		
mokykla, klasė		
adresas		
el.paštas		
dailės mokytojas		
Įrašas ekslibrise (kam skirtas)	atlikimo technika	metmenys (cm)